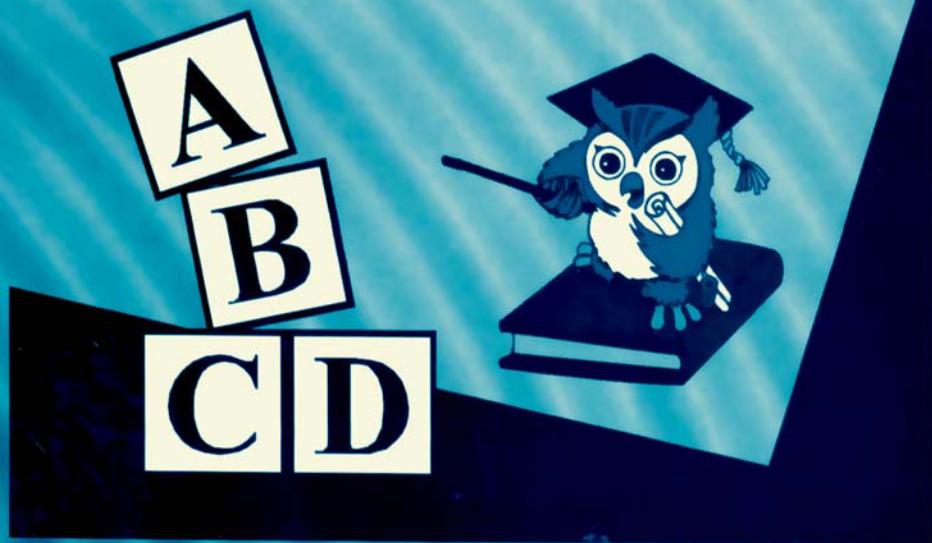

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

В.Г. Редько, Ю.І. Федусенко,
Н.В. Теличко

**НАВЧАЛЬНО-ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ
НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Мукачівський державний університет

В.Г. Редько, Ю.І. Федусенко, Н.В. Теличко

**НАВЧАЛЬНО-ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ
НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

*Схвалено до використання
в навчально-виховному процесі*

**Мукачево
Карпатська
вежа**

2009

УДК 657.471.36
ББК 74.261.7 нім.
Р 33

В.Г. Редько, Ю.І. Федусенко, Н.В. Теличко, 2009
Навчально-ігрова діяльність на уроках іноземної мови у початковій школі.
– Мукачево: Карпатська вежа.2009 – 108 с.

Схвалено до використання в навчально-виховному процесі
(лист МОН України №1.4/18-Г-414 від 19.10.2009 року)

Рецензенти:

Коваленко О.Я. – головний спеціаліст департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України.

Калініна Л.В. – завідувач кафедри прикладної лінгвістики та методики навчання іноземних мов Житомирського державного університету імені Івана Франка, професор.

Потеря А.С. – вчитель англійської мови. Кагарлицька ЗОШ І-ІІІ ступенів №1., Київська область.

У посібнику розглядається сутність педагогічної технології дидактичної гри: функції, типологія, умови та принципи застосування у навчальному процесі. Матеріали викладено на засадах комунікативно-діяльнісного, особистісно орієнтованого та компетентнісного підходів до навчання іноземної мови у початковій школі.

Пропонуються ігри, які доцільно використовувати у початковому процесі.

Посібник рекомендується студентам, майбутнім учителям іноземної мови, вчителям і методистам початкової школи.

ISBN: 996-0796-05-3

© В.Г. Редько, Ю.І. Федусенко, Н.В. Теличко, 2009
© «Карпатська вежа», 2009

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	6
1.1. Концепція навчання іноземної мови учнів початкової школи	6
1.2. Психолого-фізіологічні особливості молодших школярів	21
1.3. Дидактична гра як засіб навчання учнів початкової школи	37
1.4. Функції гри та принципи її використання у навчанні іноземної мови	46
1.5. Класифікація дидактичних ігор, які проводяться на уроках іноземної мови у початковій школі	57
1.6. Дільність вчителя й учнів у процесі дидактичної гри	61
1.7. Умови використання гри на уроках іноземної мови	66
РОЗДІЛ 2. ДИДАКТИЧНІ ІГРИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	73
2.1. Дидактичні ігри для другого класу	73
2.1.1. Ігри, що готують до комунікативної діяльності	73
2.1.2. Ігри, що забезпечують комунікативну діяльність	78
2.2. Дидактичні ігри для третього класу	81
2.2.1. Ігри, що готують до комунікативної діяльності	81
2.2.2. Ігри, що забезпечують комунікативну діяльність	87
2.3. Дидактичні ігри для четвертого класу	92
2.3.1. Ігри, що готують до комунікативної діяльності	92
2.3.2. Ігри, що забезпечують комунікативну діяльність	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	101
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	106

ВСТУП

Одним із важливих кроків до реформування і модернізації системи іншомовної освіти в Україні стало навчання іноземної мови у початковій школі. У зв'язку з цим виникла необхідність в оновленні змісту і цілей навчання предмета, в розробленні нових стандартів, навчальних планів, програм, сучасних комунікативно орієнтованих підручників, переходу в навчанні від традиційного накопичення знань до вмотивованого засвоєння навчальної інформації та вмінь реалізовувати здобуті знання у практичній діяльності. Іншим аспектом успішної реалізації зазначених процесів є потреба у перегляді та уточненні окремих усталених поглядів на засоби навчання шкільного предмета "Іноземна мова". А відтак, пошук і добір таких із них, які, з одного боку, були б спрямовані на розв'язання комунікативних завдань навчання іноземної мови, а з іншого – відповідали б психолого-віковим особливостям і фізіологічним можливостям учнів початкової школи, враховували потреби та інтереси дітей цієї вікової категорії, а також активізували комунікативну, пізнавальну і творчу діяльність молодших школярів. Одним із таких засобів навчання є дидактична гра.

Результати останніх досліджень психологів, дидактів і методистів засвідчують, що застосування педагогічної технології використання дидактичної гри у процесі навчання активізує навчально-пізнавальну діяльність молодших школярів, сприяє розвитку творчого мислення, умотивовує навчальну діяльність. Проте поки що спостерігається недостатня розробленість наукових засад організації та проведення дидактичної гри з позицій особистісно орієнтованого та комунікативно-діяльнісного підходів до навчання іноземної мови у початковій школі, що обмежує можливості її методично доцільного застосування у

навчально-виховному процесі. У зв'язку з цим виникла необхідність у визначенні та обґрунтуванні сукупності дидактичних умов, які сприяли б ефективному формуванню іншомовної комунікативної компетенції молодших школярів у процесі навчально-ігрової діяльності, умотивували її, стимулювали активну міжособистісну взаємодію суб'єктів навчального процесу, забезпечували позитивний вплив дидактичної гри на розвиток учнів молодшого шкільного віку, на формування в них умінь використовувати свої знання у практичній діяльності тощо. Розв'язанню цих та інших проблем упровадження педагогічної технології дидактичної гри у процес навчання іноземної мови молодших школярів присвячено цей методичний посібник.

Сподіваємося, що результати наших досліджень сприятимуть використанню дидактичної гри у шкільній практиці та будуть корисними педагогам і студентам – майбутнім учителям іноземної мови, методистам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бігич О.Б. Планування уроку англійської мови в початковій школі / О.Б. Бігич. – К.: Ленвіт, 2006.
2. Бігич О.Б. Теоретичні основи формування методичної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи: Автореф. дис. ... докт. пед. наук.: 13.00.02 / Київський нац. лінг. унів. – К., 2005. – 36 с.
3. Выготский Л.С. Игра и ее роль в психическом развитии ребенка / Л.С. Выготский // Вопросы психологии. – 1996. – №6. – С. 62 – 76.
4. Воронина Г.И. Методические рекомендации по раннему обучению иностранным языкам в детском саду и начальной школе в 1991/1992 учебном году / Г. Воронина // Иностранные языки в школе. – 1991. – №5. – С. 41.
5. Гузенко О.А. Формування мотивації навчання молодших школярів в умовах особистісно орієнтованої освіти: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.09 / Олена Анатоліївна Гузенко – Луцьк, 2002. – С. 39 – 41.
6. Деркач А.А. Педагогическая эвристика: Искусство овладения иностранным языком / Деркач А.А., Щербак С.Ф. – М.: Просвещение, 1991. – С.5.
7. Жукова Т.А. Дидактическая игра как значимый элемент подготовки специалистов / Жукова Т. // Инновации в образовании. – 2006. – №1. – С. 132 – 137.
8. Жуковская Р.И. Игра и ее педагогическое значение / Р.И. Жуковская. – М.: Просвещение, 1975. – С. 110.

9. Касьяненко М.Д. Ігрове навчання. Педагогіка співробітництва / М.Д. Касьяненко. – К.: Вища шк., – 1993. – С. 206.
10. Квасовая О.Г. Групповая ролевая игра в обучении иноязычному общению учащихся девятого класса средней общеобразовательной школы (на материале англ. яз.): дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Ольга Геннадиевна Квасовая – К., 1996. – 237 с.
11. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток / Г.С. Костюк. – К.: Рад. школа, 1989. – С. 297.
12. Крутій В.А. Активізація навчальної діяльності молодших школярів у процесі використання дидактичних ігор: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / Валентина Анатоліївна Крутій. – Рівне, 2001. – 311 с.
13. Кудикіна Н.В. Ігрова діяльність молодших школярів у позаурочному навчально-виховному процесі : [монографія] / Н.В. Кудикіна. – К.: КМПУ, 2003. – 272 с.
14. Кудикіна Н.В. Теоретичні засади педагогічного керівництва ігровою діяльністю молодших школярів у позаурочному навчально-виховному процесі: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.01 / Надія Василівна Кудикіна. – К., 2004. – 404 с.
15. Куліш В.Т. Курс лекцій з методики викладання англійської мови в початковій школі для студентів педагогічних училищ / В.Т. Куліш. – Донецьк: Юго-Восток, 1999. – 169с.
16. Лялина Г.А. Игра как средство активизации учебно-воспитательного процесса / Г.А. Лялина. – Алма-Ата: Мекбен, 1988. – 64 с.

17. Макаренко А.С. Гра: [твори] / А.С. Макаренко. – К: Рад. школа, 1954. – Т. 4. – С. 366 – 376.
18. Макарова А.К. Формирование мотивации учения в школьном возрасте / А.К. Макарова. – М.: Просвещение, 1983. – С. 8 – 28.
19. Макарова А.К. Формирование мотивации учения в школьном возрасте / А.К. Макарова. – М.: Просвещение, 1990. – С. 22 – 29.
20. Минский Е.М. От игры к знаниям / Е.М. Минский. – М.: Высш.школа, 1987. – 189 с.
21. Редько В.Г. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи: Монографія. – К.: Генеза, 2006. – 136 с.
22. Редько В.Г. Молодші школярі... Які вони? (Залежність ефективності навчання іноземних мов учнів початкової школи від їхніх вікових особливостей) / Редько Валерій / / Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – №1 (3). – С. 22 – 30.
23. Родкин К.А. Игра как средство повышения эффективности уроков английского языка / К.А. Родкин. – Иваново, 1961. – С. 38 – 39.
24. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / Рубинштейн С. Л. – СПб. : Питер, 1999. – 720 с.
25. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи : [підручник для студентів пед. факультетів] / О.Я. Савченко. – К.: Генеза, 1999. – 368 с.

26. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии : [учебное пособие]. – М.: Народное образование, 1998. – 256 с.
27. Стронин М.Ф. Обучающие игры на уроке английского языка / М.Ф. Стронин. – М.: Просвещение, 1984. – С.4–7.
28. Удальцова Е.И. Дидактические игры в воспитании и обучении дошкольников / Е.И. Удальцова. – Минск: Народная асвета, 1976. – С. 34 – 39.
29. Український педагогічний словник / [авт.-уклад. Гончаренко С.У.]. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
30. Усова А.П. Роль игры в воспитании детей / [под ред. А.В. Запорожца]. – М.: Просвещение, 1976. – 96 с.
31. Федусенко Ю.І. Особливості організації ігрової діяльності на уроках іноземних мов у початковій школі / Ю.І. Федусенко // Педагогічні науки : [зб. наук. праць]. – Херсон: ХДПУ, 2002. – Вип. 32. – С. 190 – 193.
32. Федусенко Ю.І. Пізнавати світ у грі / Федусенко Юрій // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – №1 (3). – С. 78 – 84.
33. Федусенко Ю.І. До проблеми використання ігор у змісті сучасного підручника іноземної мови для початкової школи / Федусенко Ю.І. // Проблеми сучасного підручника : [зб. наук. праць]. – К.: Пед. думка, 2004. – Вип. 5. – С. 124 – 131.
34. Федусенко Ю.І. Особливості впливу навчально-ігрової діяльності на розвиток основних психічних процесів у молодшому шкільному віці / Федусенко Юрій // Рідна школа. – 2005. – №4 (903). – С. 23 – 25.

35. Федусенко Ю.І. Граючись – перемагасмо! Дидактична гра як засіб навчання іноземних мов молодших школярів: результати педагогічного експерименту / Федусенко Юрій // Рідна школа. – 2007. – №11–12. – С. 30 – 34.
36. Федусенко Ю.І. Дидактичні умови ефективного використання ігрової діяльності у навчанні іноземних мов учнів початкової школи / Ю.І. Федусенко // Зміст і технології шкільної освіти : звіти. наук. конф. Інституту педагогіки АПН України., 30-31 бер. 2005 р. – К.: Пед. думка, 2005. – С. 69.
37. Фіцула М.М. Педагогіка / М.М. Фіцула. – К.: Академія, 2000. – С. 79.
38. Форми навчання у школі / За ред. Ю.І. Мальованого. – К.: Освіта, 1992. – 286 с.